

§ 14

Lupajaoston lausunto: Selvitys- ja lausuntopyyntö kanteluasiassa LSSAVI/20383/2024, Äkönmaan ampumarata

HMKDno-2024-544

Valmistelija / lisätiedot:

Heidi Kotiporo, ympäristötarkastaja, heidi.kotiporo@hameenkyro.fi

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle (LSSAVI) on toimitettu kantelu koskien Hämeenkyrön kunnan elinympäristölautakunnan lupajaoston sekä viranhaltijoiden menettelyä Äkönmaan ampumarataa koskevassa asiassa. LSSAVI pyysi Hämeenkyrön kunnanhallitusta hankkimaan lupajaoston kirjallisen selvityksen ja antamaan oman lausuntonsa menettelyn laillisuudesta. Selvitystä pyydetään kaikista kantelijan kirjoituksessaan esiin tuomista seikoista, erityisesti seuraavista:

- Onko kantelussa tarkoitettulla ampumaradalla voimassa oleva ympäristölupa?
- Onko luvan ehtojen noudattamista valvottu?
- Onko kunnan ympäristönsuojeluviranomainen havainnut valvontansa perusteella lain tai lupaehtojen vastaista menettelyä? Mihin toimenpiteisiin valvontaviranomainen on ryhtynyt?
- Miten ympäristöluvan peruuttamista tai toiminnan keskeyttämistä koskeva asia on käsitelty?
- Miten melusta tehdyt ilmoitukset ja meluntorjuntatoimenpiteitä koskevat vaatimukset on käsitelty? Onko vaatimuksiin annettu kirjallisia päätöksiä?
- Miten 28.8.2024 päivätty ympäristöluvan peruuttamista ja raukeamista koskeva vaatimus on käsitelty? Onko asiassa annettu kirjallinen päätös?

Kunnanhallitus on myöntänyt lupajaostolle lisäajan lausunnon antamiseen 19.2.2025 saakka.

Kantelussa on kirjoitettu mm., että pyynnöt on sivuutettu, pyyntöihin/sähköposteihin ei ole vastattu ja kutsusta keskustella asiasta alueen asukkaiden kanssa on kieltäydytty. Lupajaosto ei ole tarkastanut ampumaratalupaa ympäristölupaa myönnettäessä. Elinympäristölautakunta on laiminlyönyt virkavelvollisuutensa kunnan ympäristöterveyden edistämisessä ja ympäristönsuojelun mukaisten toimenpiteiden valvonnassa. Lupajaosto on laiminlyönyt virkavelvollisuutensa ympäristöluvan valvonnassa, ympäristönsuojelulain noudattamisen ja näin mahdollistaneet pitkittyneen ympäristörikoksen Hämeenkyrössä sillä saastuneen alueen läpi kulkeutuvat pintavedet valuvat Saarikoskenojaan ja sieltä edelleen Rokkakoskenjokeen ja sieltä edelleen Sarkkilanjärveen. Lupajaosto on laiminlyönyt virkavelvollisuutensa valvoa ympäristöluvan mukaisia toimenpiteitä eikä ole vaatinut luvanvastaisesti poistamaan merikontteja ampumaradalta. Hämeenkyrön kunnan elinympäristölautakunnan lupajaosto on tehnyt keskeyttämiss päätöksen 10.8.2023, § 54, YSL §181 perusteella. Ko. päätös koskee toimeenpanoa, josta ei hallintolain voi valittaa. Kuitenkin lupajaosto on jättänyt lainvastaisesti valitusoikeuden. Lupajaostolle on tehty säännöllisesti ilmoituksia melusta ja vaadittu meluntorjuntatoimenpiteitä, mutta em. taho on vähätellyt ja sivuuttanut valitukset.

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Kotiporo, ympäristötarkastaja

Elinympäristölautakunnan lupajaosto lausuu kantelusta seuraavasti:

Lupajaosto ottaa kantaa kantelussa vain lupajaostoa koskeviin väitteisiin. Muita viranhaltijoita koskeviin väitteisiin vastaavat viranhaltijat itse.

Hämeenkyrön Koillinen Metsästysyhdistys ry:lle on myönnetty ympäristölupa 16.3.2016 § 10. Ympäristölupaa on selvennetty 18.6.2019 § 35.

Elinympäristölautakunnan lupajaoston kokouksessa 23.5.2023 § 39 päätettiin, että ympäristölupalle asetetaan määräpäivä 30.9.2024 ja toiminta saa jatkua siihen asti, kunnes lupaehdot täyttyvät viimeistään tuolloin. Elinympäristölautakunnan lupajaoston kokouksessa 10.8.2023 § 54 on päätetty toiminnan keskeyttämisestä toistaiseksi YSL 181 § perusteella. Päätöksestä valitettiin ja se ei saanut lainvoimaa. Päätös kumoutui Vaasan hallinto-oikeudessa 21.1.2025 (päätös 44/2025).

Lupajaosto vastaa jokaiseen kantelussa esiin tuomaan seikkaan:

1. Lupajaosto nostaa esiin, että ensisijainen keskusteluyhteys ja neuvonta ampumarataa koskevissa asioissa on ympäristötarkastajalla. Kantelussa huomautetaan, että "lupajaostolle - - on muistutettu, että em. ympäristöluvan, ympäristönsuojelulain ja hallintolain mukaan naapureita tulee kuulla kaikissa ampumarataa koskevissa päätöksissä ja katselmuksissa". Lupajaosto ei ole tehnyt vuosien 2023–2024 aikana sellaisia päätöksiä, joissa kantelijoita olisi tullut YSL 43 §:n mukaisesti kuulla. Naapureita on kuultu niissä asioissa, jotka koskevat heidän oikeuttaan ja etuaan. Ympäristöluvan määräykset 3 ja 4 koskevat toiminnanharjoittajan tiedottamisvelvollisuutta lähiasutukselle.
2. Lupajaosto ei käsittele eikä valvo ampumaratalupaa. Lupajaosto ei ota kantaa ampumarataluvassa oleviin asioihin eikä ampumarataluvan sisältö vaikuta ympäristöluvan sisältöön. Poliisi valvoo ampumaratalupaa.
3. Toiminnanharjoittajan ympäristöluvan noudattamista on valvottu ympäristötarkastajan toimesta vuodesta 2016 saakka aktiivisesti, ja toiminnanharjoittajaa on ohjeistettu ja neuvottu ympäristötarkastajan toimesta koko luvan olemassaolon ajan. Lupajaosto on valvonut ympäristöluvan ehtojen noudattamista mm. tekemällä ampumaradalle katselmuksen 6.11.2023 sekä tarkastuksen 30.9.2024, joissa on tarkasteltu ampumaradalla tehtyjä toimenpiteitä ympäristöluvan ehtojen täyttämiseksi. Lisäksi lupajaosto on käsitellyt ampumaradan asioita kokouksissaan, edellisen kerran 5.2.2025 § 5 jolloin toiminnanharjoittajalle annettiin kehoitus saattaa toiminta ympäristöluvan ehtojen mukaiseksi. Lupajaosto toteaa, että ympäristölupaa on valvottu aktiivisesti vuodesta 2016 saakka.
4. Lupajaosto ei käsittele eikä valvo ampumaratalupaa. Lupajaosto ei ota kantaa ampumarataluvassa oleviin asioihin eikä ampumarataluvan sisältö vaikuta ympäristöluvan sisältöön. Poliisi valvoo ampumaratalupaa.
5. Lupajaosto myönsi päätöksellään 23.5.2023 § 39 yhdistykselle lisääaikaa 30.9.2024 saakka saattaa toiminta ympäristöluvan ehtojen mukaiseksi. Tällöin on katsottu, ettei ympäristöluvan peruuttamisen edellytykset täyty. Lupajaosto

on käynyt ampumaradalla vuonna 2023 sekä 2024, ja toiminnanharjoittajaa on ohjeistettu ympäristötarkastajan toimesta useita kertoja. Lupajaosto antoi 5.2.2025 § 5 yhdistykselle kehotuksen koskien toiminnan saattamista ympäristöluvan ehtojen mukaiseksi. Ampumaradalla ei ole havaittu sellaista toimintaa tai seurausta, joka täyttäisi ympäristörikoksen tunnusmerkit ja josta olisi täytynyt tehdä tutkintapyyntö poliisille. Toiminnanharjoittaja seuraa ampumaradan vaikutuksia alueen vesille vuosittain otettavilla vesinäytteillä hyväksytyistä näytteenottopisteistä. Vesinäytteissä ei olla havaittu ampumaradan vaikutuksia.

6. Kuudennessa kohdassa tuodaan esiin, että lupajaosto on laiminlyönyt virkavelvollisuutensa valvoa ympäristöluvan mukaisia toimenpiteitä eikä ole vaatinut luvanvastaisesti poistamaan merikontteja Äkönmaan ampumaradalta. Ympäristöluvan määräykset 12, 13 ja 15 koskevat penkkamateriaaleja, taustavallia ja luodinkerääjä. Lupajaosto nostaa esiin, että ampumaradalle asennetut merikontit toimivat luotiloukkuina, joista luodit voidaan poistaa seulomalla. Ympäristöluvassa ei ole kielletty merikonttien käyttämistä luotiloukkuina, minkä vuoksi toiminnanharjoittajaa ei olla vaadittu poistamaan merikontteja ampumaradalta. Ympäristöluvassa ei ole myöskään määrätty taustavallien säännöllisestä puhdistamisesta penkoista vaan, että luotien tulee olla määrääjain seulottavissa. Koska penkkoja ei olla uudistettu tai parannettu eikä niihin olla millään tavoin koskettu, ei penkoista ole tarvinnut poistaa luoteja.
7. Hämeenkyrön kunnan elinympäristölautakunnan lupajaoston keskeyttämis päätökseen 10.8.2023 § 54 on annettu valitusosoitus. Päätöksestä valitettiin Vaasan hallinto-oikeudelle, joka käsitteli asian. Vaasan hallinto-oikeus kumosi päätöksen 21.1.2025.
8. Ilmoituksia melusta ja meluntorjuntatoimenpiteistä on tullut lukuisia, joista suurin osa on tulkittu yleisöilmoituksiksi. Ympäristötarkastaja on vastannut yleisöilmoituksiin ja niihin liittyen ympäristötarkastaja on antanut vastauksen selvityksessään. Toiminnanharjoittajalle on lähtenyt tieto meluilmoituksista lukuunottamatta 8.11.2022 tullutta ilmoitusta. Ilmoituksia ei ole käsitelty lupajaostossa eikä niihin ole annettu valituskelpoista päätöksiä. Lupajaosto korostaa, että meluntorjuntatoimenpiteet ovat toiminnanharjoittajan tehtävä eikä kunta suorita melumittauksia tai melumallinnuksia toiminnanharjoittajalle. Toiminnanharjoittajalle on 5.2.2025 § 5 annettu kehoitus, jossa vaaditaan meluseurantasuunnitelman tai melumallinnuksen tekemistä sekä melumittauksia vuoden 2025 aikana.

Lopuksi elinympäristölautakunnan lupajaosto toteaa, että ympäristöluvan ehtojen valvomista on suorittanut ympäristötarkastaja aktiivisesti viime vuosien aikana mm. tarkastuksin ja selvityspyynnöin. Asiassa ilmi tulleista lain- tai luvanvastaisista menettelyistä on annettu kehoitus lupajaoston 5.2.2025 kokouksessa § 5. Kantelijoiden tietopyyntöihin vastaa ympäristötarkastaja, joka toimittaa pyydetyt asiakirjat tietopyyntöjen mukaisesti.

Lupajaostolle on tuotu päätettäväksi asukkaiden 28.8.2024 ja 7.10.2024 tekemät vaatimukset Äkönmaan ampumaradan ympäristöluvan peruuttamisesta ja raukeamisesta sekä toiminnan keskeyttämisestä. Käsittelyn aikataulusta on tiedottanut kantelijoille ympäristötarkastaja. Lupajaosto on kirjallisissa päätöksissään

5.2.2025 (§ 3 ja § 4) hylännyt vaatimukset ampumaradan ympäristöluvan peruuttamisesta ja raukeamisesta sekä toiminnan keskeyttämisestä. Päätöksiä on perusteltu:

- 1) sillä, että vaatimuksen perusteluissa ei ole tuotu esiin sellaisia seikkoja, joiden perusteella toiminta tulisi 181 §:n nojalla keskeyttää;
- 2) luvan peruuttamista ei voi laittaa vireille haitankärsijä;
- 3) koska toiminta on aloitettu, sitä ei ole lopetettu, eikä koko toiminta ole ollut keskeytyneenä, ei luvan rauettamiselle ole perusteita.

Oheismateriaali

Ympäristölupa 16.3.2016 § 10

Ympäristölautakunnan kokouksen 18.6.2019 § 35 pöytäkirja

Elinympäristölautakunnan lupajaoston kokouksen 23.5.2023 § 39 pöytäkirja

Elinympäristölautakunnan lupajaoston kokouksen 10.8.2023 § 54 pöytäkirja

Muistio 6.11.2023 ja tarkastuskertomus 30.9.2024

Aukkaiden vaatimus ampumaradan ympäristöluvan peruuttamisesta ja raukeamisesta 28.8.2024

Aukkaiden vaatimus toiminnan keskeyttämisestä 7.10.2024

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 44/2025 21.1.2025

Elinympäristölautakunnan lupajaoston kokouksen 5.2.2025 § 3, § 4 ja § 5 pöytäkirja

Asian käsittely

Keskustelun kuluessa Pauliina Mansikkamäki teki muutosesityksen, että kohtaan 8 lisätään taustatiedoiksi tieto, että toiminnanharjoittaja on toimittanut 20.8.2019 ympäristötarkastajalle sekä melumittauksen ja melumallennoksen.

Kukaan ei kannattanut esitystä.

Päätettyään keskustelun puheenjohtaja totesi, että on tehty yksi esitys, jota kukaan ei kannattanut ja se raukesi.

Päätös

Hyväksyttiin.

Pauliina Mansikkamäki jätti eriävän mielipiteensä, perusteena että lausunto on puutteellisesti valmistelu ja tapahtumien kulun ymmärtämiseksi tarkennuksia olisi hyvä tehdä.

Tiedoksi

Kunnanhallitus

Pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävillä 26.02.2025 ja julkaistu Hämeenkyrön kunnan yleisessä tietoverkossa (www.hameenkyro.fi) kuntalain 140 §:ssä säädetyllä tavalla 26.02.2025

Tiedoksianto asianosaiselle

Otteen tarkastetusta pöytäkirjasta oikeaksi todistaa 26.02.2025

Kirsi Kivioja, toimistosihteeri